

119

MINISTRIES

“Dit document is een script van onderwijs dat is bedoeld om via video te worden getoond. In de video worden relevante tekst, dia's, media en afbeeldingen getoond om de presentatie te vergemakkelijken. Daarom is het mogelijk dat deze tekst soms niet vlot leest of dat bepaalde teksten eigenaardig klinken. Daarnaast kunnen er grammaticale fouten voorkomen die niet acceptabel zouden zijn in literair werk. We moedigen u aan om het video-onderwijs te bekijken omdat het een aanvulling is op het schriftelijke onderwijs.”

De Profeet in Ballingschap - Deel 5: Het Neerhalen van de Grote Boom (Daniël 4)

Welkom terug bij onze studie over het boek Daniël. In hoofdstuk 3 richtte koning Nebukadnezar een enorm beeld op en eiste dat al zijn functionarissen daarvoor zouden neerbuigen. Sadrach, Mesach en Abed-Nego weigerden om het beeld te aanbidden, en Nebukadnezar liet hen in een oven werpen. Maar God heeft hen hieruit gered en stond niet toe dat ze werden verbrand in het vuur. Het eindigde met Nebukadnezar die God ging verheerlijken.

In deze studie gaan we Daniël hoofdstuk 4 behandelen. In hoofdstuk 4 heeft Nebukadnezar een droom over een enorme boom. De boom wordt omgehakt en zijn stronk neemt de geest van een beest aan. Daniël interpreteert de droom voor de koning en verklaart dat Nebukadnezar die boom is. De droom komt uit, Nebukadnezar wordt gek en hij gedraagt zich een tijdlang als een dier. Later komt hij weer bij zijn verstand, erkent en zegent God en krijgt zijn koningschap weer terug.

Het eerste dat ons opvalt aan dit hoofdstuk is dat het is geschreven met de stem van Nebukadnezar. Het leest als een proclamatie die de koning zelf heeft geschreven, en is bedoeld om over de hele wereld te worden gelezen. Hier is hoe het begint:

Daniël 4:1-3

Koning Nebukadnezar aan alle volken, natiën en talen die op de hele aarde wonen: Moge uw vrede toenemen. Het behaagt mij de tekenen en wonderen die de allerhoogste God aan mij gedaan heeft, te kennen te geven. Hoe groot zijn Zijn tekenen en hoe machtig Zijn wonderen! Zijn Koninkrijk is een eeuwig Koninkrijk en Zijn heerschappij is van generatie op generatie.

Deze eerste drie verzen zijn te vinden in de Aramese exemplaren van hoofdstuk 4, maar interessant genoeg staan ze niet in de Septuagint, de Griekse vertaling van Daniël.

(Robert Henry Charles, *A Critical and Exegetical Commentary on the Book of Daniël* (Oxford: Clarendon, 1929), blz. 79-80).

Deze verzen geven aan dat dit hoofdstuk oorspronkelijk was bedoeld als een brief, met de bedoeling dat die door het hele koninkrijk van Nebukadnezar zou worden gelezen. Aangezien dit hoofdstuk wordt gepresenteerd vanuit het perspectief van Nebukadnezar, onthult het veel over de persoonlijke ervaring van de koning bij het erkennen van God.

Daniël 4:4

Ik, Nebukadnezar, leefde zorgeloos in mijn huis en in welstand in mijn paleis.

Zoals we hebben vermeld in onze studie van hoofdstuk 3, was er een periode dat Nebukadnezar te maken kreeg met een opstand, waarbij hij in zijn eigen paleis werd aangevallen.

(Shea, William H., "Daniël 3: Extra-Biblical Texts and the Convocation on the plain of Dura." *Andrews University Seminary Studies (AUSS)* 20.1 (1982) blz. 30-31).

Dus deze verklaring dat hij zorgeloos leefde in zijn huis en in welstand in zijn paleis, geeft aan dat dit waarschijnlijk enige tijd na die opstand plaatsvond; dit gebeurde in een tijd dat het volk tevreden was met de heerschappij van Nebukadnezar. De koning liep geen gevaar om te worden afgezet, en zijn koninkrijk was voorspoedig. Maar Hij kreeg een angstaanjagende droom:

Daniël 4:5-7

Ik zag echter een droom die mij bevreesd maakte, en de gedachten die ik op mijn bed kreeg en de visioenen die mij voor ogen kwamen, verschrikten mij. Daarom werd door mij bevel gegeven al de wijzen van Babel bij mij te brengen, opdat zij mij de uitleg van de droom zouden laten weten. Toen traden de magiërs, de bezweerders, de Chaldeeën en de toekomstvoorspellers binnen, en ik vertelde de droom in hun tegenwoordigheid, maar zij konden mij de uitleg ervan niet laten weten.

Dit lijkt erg op de situatie in hoofdstuk 2, waar Nebukadnezar een verontrustende droom had en zijn wijze mannen de droom niet voor hem konden interpreteren. Na hun onvermogen roept de koning Daniël binnen:

Daniël 4:8-9

Totdat ten slotte Daniël – zijn naam is Beltsazar, naar de naam van mijn god – bij mij binnentrad, in wie ook de geest van de heilige goden is. Ik vertelde in tegenwoordigheid van hem de droom: Beltsazar, hoofd van de magiërs, aangezien ik weet dat de geest van de heilige goden in u is en dat geen enkele verborgenheid voor u te moeilijk is, vertel mij de visioenen van mijn droom, die ik gezien heb, te weten de uitleg ervan.

Daniël komt dus wederom de interpretatie geven waartoe de Babylonische wijzen niet in staat waren. Het verzoek van Nebukadnezar aan Daniël is interessant, en het onthult enkele dingen over de theologie van de koning. Nadat Daniël zijn droom in hoofdstuk 2 had geïnterpreteerd, zei de koning dit:

Daniël 2:47

De koning antwoordde Daniël en zei: Waarlijk, uw God is de God der goden en de Heere der koningen. Hij openbaart verborgenheden, zodat u deze verborgenheid kon openbaren.

Nadat de koning Sadrach, Mesach en Abed-Nego uit de brandende oven had zien bevrijden, zei de koning het volgende:

Daniël 3:28-29

... Geloofd zij de God van Sadrach, Mesach en Abed-Nego, Die Zijn engel heeft gezonden en Zijn dienaren heeft verlost, die op Hem hebben vertrouwd, het bevel van de koning hebben weerstaan en hun lichaam hebben overgegeven, omdat zij geen enkele god wilden vereren of aanbidden dan hún God. Daarom wordt door mij een bevel uitgevaardigd dat elk volk, elke natie of taal die lasterlijke dingen zegt over de God van Sadrach, Mesach en Abed-Nego, in stukken zal worden gehouwen en dat zijn huis tot een mesthoop zal worden gemaakt, want er is geen andere god die zo redden kan.

Nebukadnezar weet dus dat de God van Daniël echt is, en dat Hij een echte bovennatuurlijke invloed uitoefent op deze wereld, maar hier, in hoofdstuk 4, erkent hij JHWH nog steeds niet als de enige God, of zelfs als de ultieme God. Hij zegt dat Daniël "de geest van de heilige goden" in zich heeft (Daniël 4:9). Het lijkt er dus op dat Nebukadnezar JHWH slechts ziet als één van de "heilige goden", niet als DE heilige God. Dit verklaart waarom hij nog steeds in overleg gaat met de Babylonische wijzen nadat zij in hoofdstuk 2 zijn droom niet konden uitleggen. Aangezien deze wijzen in de gedachten van de koning ook "heilige goden" vertegenwoordigen, maakten ze nog steeds kans om zich nuttig te maken oor hem. Natuurlijk zijn ze dat niet; aangezien God Degene is die de droom aan de koning heeft gegeven, kan alleen de boodschapper van God - Daniël - de interpretatie van de droom aan de koning geven. Nu Daniël voor Nebukadnezar staat, beschrijft de koning zijn droom:

Daniël 4:10-18

De visioenen nu die mij op mijn bed voor ogen kwamen, waren deze: Ik keek toe, en zie, een boom, midden op de aarde, groot was zijn hoogte. De boom werd groot en sterk, zijn hoogte reikte tot de hemel en hij was te zien tot aan het einde van heel de aarde. Zijn loof was prachtig en zijn vruchten waren talrijk, er zat voedsel aan voor allen. Onder hem vonden de dieren van het veld schaduw en de vogels in de lucht verbleven in zijn takken. Alle vlees werd door hem gevoed. In de visioenen die mij op mijn bed voor ogen kwamen, keek ik toe, en zie, een wachter, namelijk een heilige, daalde neer uit de hemel. Hij riep met kracht en zei het volgende: Houw die boom om, kap zijn takken, stroop zijn loof af, verstrooi zijn vruchten, zodat de dieren er vanonder wegvluchten en de vogels van zijn takken. Maar laat de stam met zijn wortels in de aarde, en wel in een ijzeren en bronzen band, in het jonge gras van het veld. Laat hem bevochtigd worden door de dauw van de hemel en laat zijn deel, samen met de dieren, in het gras van de aarde zijn. Laat zijn hart worden veranderd, zodat het niet meer dat van een mens is, laat hem het hart van een dier worden gegeven. Laten er zeven tijden over hem voorbijgaan. Dit bevel berust op het besluit van de wachters en dit verzoek op het woord van de heiligen, opdat de levenden erkennen dat de Allerhoogste Heerser is over het koningschap van mensen, en dat geeft aan wie Hij wil, en daarover zelfs de laagste onder de mensen aanstelt. Deze droom heb ik, koning Nebukadnezar, gezien. En u, Beltsazar, vertel de uitleg ervan, omdat geen van al de wijzen van mijn koninkrijk mij de uitleg ervan heeft kunnen laten weten. U bent er wel toe in staat, want de geest van de heilige goden is in u.

Er zijn veel interessante details in deze droom, en we zullen daarop ingaan wanneer Daniël de droom voor de koning interpreteert, vanaf vers 19. Voorlopig gaan we ons concentreren op de term "wachter" die wordt gebruikt in de verzen 13 en 17. Dit woord wordt in het Aramees uitgesproken als *ir* (het klinkt als "ier"), en het wordt nergens anders in de Bijbel gebruikt, en staat ook in geen enkel apocrief geschrift. Er wordt beweerd dat deze term wordt gebruikt in het apocriefe boek Jubileeën, omdat de Engelse vertaling van dat boek de term "wachters" gebruikt (zie Jubileeën 4:22), maar we hebben geen Aramese exemplaren van Jubileeën, dus zijn er geen voorbeelden van dat boek waarin de term *ir* wordt gebruikt.

Er is ook beweerd dat het woord *ir* wordt gebruikt in Aramese fragmenten van 1 Henoch, maar het komt in feite in geen enkel van de gevonden fragmenten voor. Het woord *ir* is door de vertalers toegevoegd aan een reconstructie van de tekst van 1 Henoch.

(J.T. Milik, *The Books of Enoch: Aramaic Fragments of Qumran Cave 4*, [Oxford: Oxford University Press, 1976] blz. 144)

Het lijkt erop dat ze deze term specifiek hebben toegevoegd zodat de tekst zou lijken op dit gedeelte van Daniël. Er bestaan dus geen originele documenten die de term *ir* op dezelfde manier gebruiken als Daniël. Ook blijkt dat de auteurs van de Septuagint, de oudste Griekse vertaling van het Oude Testament, misschien niet wisten wat deze term inhield, omdat ze dit woord, in hun vertaling van Daniël, niet hebben vertaald in het Grieks; ze kozen voor een transliteratie van dit woord. Dat wil zeggen, in het Griekse exemplaar van Daniël staat er geen "wachter", maar gewoon het woord "ir".

Dus wat betekent dit woord eigenlijk, dat meestal wordt vertaald met "wachters"? Sommigen hebben gesuggereerd dat de term misschien een verwijzing is naar een Babylonisch concept van een raad van sterrengoden, die boodschappers naar de aarde stuurden en dit is wat Nebukadnezar dacht te zien.

(Diodorus Siculus, *Bibliotheca Historica* ii. 30)

Maar we hebben geen enkel betrouwbaar bewijs dat de Babyloniërs zelfs ook maar in zoiets geloofden. Het is mogelijk dat de Babyloniërs dit geloofden, maar de enige historicus die beweerde dat ze dit geloofden, schreef hier pas over toen Babylon honderden jaren daarvoor ophield te bestaan, en we weten nu absoluut zeker dat hij enkele andere details over het historische Babylon heel verkeerd heeft opgeschreven.

(Bijvoorbeeld, in dezelfde passage waarin hij deze bewering over een ster-god aanhaalt, beweert hij ook dat de Chaldeeën naar deze sterren verwezen als namen die werden gebruikt voor de Griekse goden, en dat de Chaldeeën niet geloofden dat de wereld ooit begon te bestaan. Geen van die beide dingen is waar: de Babyloniërs hadden hun eigen goden met Babylonische namen en hun eigen scheppingsverhalen - het bewijs van beide zaken staat in de oude Babylonische tekst, *Enuma Elish*).

De Babyloniërs associeerden sterren met hun goden (bijvoorbeeld in de *MUL.APIN*), en ze geloofden dat ze de toekomst konden voorspellen op basis van de beweging van de sterren en de planeten; De Babylonische teksten geven echter geen enkele aanwijzing dat ze geloofden dat er boodschappers naar de aarde werden gestuurd vanuit een goddelijke sterrenraad. Dus de exacte definitie van deze term *ir* is een beetje een mysterie. Maar we kunnen wat aanwijzingen krijgen door te kijken naar die andere term die in dit vers wordt gebruikt. Die term is: "heilige".

Daniël 4:13

...en zie, een wachter, namelijk een heilige, daalde neer uit de hemel.

"Heilige" is meestal een verwijzing naar JHWH (Hosea 11:9; Habakuk 3:3; Spreuken 9:10; Job 6:10; 1 Johannes 2:20; Openbaring 16:5), maar het kan ook verwijzen naar mensen (Numeri 16:7; Psalm 106:16), of naar hemelse wezens anders dan God (zie Job 15:14-16; Psalm 89:5-7). Het lijken deze hemelse wezens te zijn waar hier in Daniël 4 naar wordt verwezen. De term wordt ook gebruikt in Daniël 8:

Daniël 8:13-14

Toen hoorde ik een heilige spreken, en **een heilige** zei tegen de Ongenoemde Die sprak: Hoelang zal het visioen van het steeds terugkerende offer en de verwoestende afvalligheid gelden, en hoelang zal zowel het heiligdom als het leger overgegeven worden om vertrapt te worden? Hij zei tegen mij: Tot tweeduizend driehonderd avonden en morgens. Dan zal het heiligdom in rechten hersteld worden.

Wat ons hier helpt is dat één van deze "heiligen" in de volgende verzen een naam krijgt:

Daniël 8:15-17

Het gebeurde, toen ik het visioen zag – ik, Daniël – dat ik het probeerde te begrijpen. En zie, er stond iemand voor mij met het uiterlijk als van een man. En ik hoorde een stem van een Mens tussen de oevers van de Ulai. Hij riep en zei: Gabriël, laat hem daar het visioen begrijpen! Hij kwam naast de plaats staan waar ik stond. Toen hij kwam, werd ik door angst overvallen, en ik wierp me met het gezicht ter aarde. Toen zei hij tegen mij: Begrijp, mensenkind, dat het visioen betrekking heeft op de tijd van het einde.

Deze Gabriël wordt een "engel" genoemd in het boek Lukas (Lukas 1:19, 26). Elders in de Bijbel worden er ook engelen afgebeeld die hetzelfde doen als de wachter, de *ir*, in Daniël 4: ze komen uit de hemel en verkondigen profetische woorden aan de mensen. Hier is een voorbeeld uit het boek Openbaring:

Openbaring 18:1-3

Hierna zag ik een andere engel neerdalen uit de hemel. Hij had grote macht, en de aarde werd verlicht door zijn heerlijkheid. En hij riep uit met krachtige stem: Zij is gevallen, zij is gevallen, het grote Babylon, en een woonplaats van demonen geworden, een schuilplaats voor allerlei onreine geesten en een schuilplaats voor allerlei onreine en weerzinwekkende vogels. Want van de wijn van de toorn van haar hoererij hebben alle volken gedronken, en de koningen van de aarde hebben hoererij met haar bedreven, en de kooplieden van de aarde zijn rijk geworden door de kracht van haar losbandig leven.

Dus wat de term *ir* ook mag betekenen, het lijkt erop dat het een verwijzing is naar een engel, een hemelse boodschapper zoals Gabriël.

Terugkomend op Daniël hoofdstuk 4, de koning had een visioen van een prachtige boom, en toen vertelde een wachter, een heilige, een engel hem dat deze boom zou worden omgehakt en dat zijn stam zou worden als een beest. Nadat de koning dit visioen aan Daniël had verteld, was dit de reactie van Daniël:

Daniël 4:19-22

Toen stond Daniël – zijn naam is Beltsazar – een ogenblik verbijsterd. Zijn gedachten verschrikten hem. De koning antwoordde en zei: Beltsazar, laten de droom en de uitleg ervan u niet verschrikken. Beltsazar antwoordde en zei: Mijn heer, moge de droom overkomen wie u haten en de uitleg ervan uw tegenstanders. De boom die u gezien hebt – hij was groot en sterk geworden, zijn hoogte reikte tot aan de hemel en hij was te zien over heel de aarde, zijn loof was prachtig en zijn vruchten talrijk, er zat voedsel aan voor allen, de dieren van het veld verbleven eronder en de vogels in de lucht nestelden in zijn takken – dat bent u, o koning, u die groot en sterk bent geworden. Want uw grootheid is zo toegenomen dat zij reikt tot de hemel, en uw heerschappij reikt tot het einde van de aarde.

Hier zien we de interpretatie van enkele elementen van deze droom. De boom zelf is koning Nebukadnezar (vers 22). De boom groeide en werd sterk (vers 20), wat betekent dat de politieke macht van Nebukadnezar groeide en heel stevig was. De top van de boom reikte tot de hemel (vers 20). Deze uitdrukking wordt in verschillende geschriften gebruikt en verwijst meestal naar een duidelijke aanwezigheid ofwel grote bekendheid (bijv. Job 20:4-9). Interessant is dat de uitdrukking ook op andere plaatsen wordt gebruikt, die verwijzen naar Babylon:

Genesis 11:4

En zij zeiden: Kom, laten wij voor ons een stad bouwen, en een toren waarvan de top in de hemel reikt, en laten we voor ons een naam maken, anders worden wij over heel de aarde verspreid!

Jesaja 14:4, 13-14

...dat u dit spotlied zult aanheffen op de koning van Babel, ... En ú zei in uw hart: **Ik zal opstijgen naar de hemel**; tot boven Gods sterren zal ik mijn troon verheffen, ik zal zetelen op de berg van de ontmoeting aan de noordzijde. Ik zal opstijgen boven de wolkenhoogten, ik zal mij gelijkstellen met de Allerhoogste.

Dus, naast grote roem, is het idee van een top die tot in de hemel reikt meestal ook een indicatie van grote trots; het duidt op een persoon die op de een of andere manier probeert te wedijveren met God. Deze trots lijkt de reden te zijn dat Nebukadnezar deze waarschuwing ontvangt.

Naast een top die tot in de hemel reikte, had de boom prachtige bladeren en overvloedige vruchten. De uitdrukking "**mooi loof**" wordt nergens anders in de Bijbel gebruikt, maar de implicatie lijkt te zijn dat deze koning in heerlijkheid leefde; anderen waren onder de indruk van hem. Vruchten worden in de Bijbel vaak gebruikt voor gerechtigheid (bijv. Psalm 1; Galaten 5:22-23; Filippenzen 1:10-11), maar in dit geval lijkt een andere interpretatie veel waarschijnlijker. De vrucht van deze boom "**voedsel voor allen, de dieren van het veld verbleven eronder, en de vogelen in de lucht nestelden in zijn takken**". (Daniël 4:21). De "**dieren van het veld**" en de "**vogelen in de lucht**" worden in de geschriften vaak aangeduid bij het eten van de karkassen van de krijgers die zijn gedood (Psalm 78:1-3; Ezechiël 39:17-20). Dus als de boom, de koning, de "**dieren van het veld**" en de "**vogels in de lucht**" voedt met vruchten, in plaats van de gevallen krijgers, dan lijkt dat erop te wijzen dat hij de vrede bewaarde in zijn koninkrijk.

Historisch gezien had het koninkrijk van Nebukadnezar grote heerlijkheid en welvaart. In feite was hij één van de meest succesvolle koningen in de geschiedenis. Toen zijn vader, Nabopolassar, koning was, voerde Nebukadnezar het bevel over het Babylonische leger en breidde hij het grondgebied van zijn vaders koninkrijk uit

(zie *the Jerusalem Chronicle* (ook bekend als de Babylonian Chronicle ABC 5, www.livius.org); zie ook Jeremia 46: 1-26).

Toen hij eenmaal koning was geworden, bouwde hij zowel de stad als het koninkrijk Babylon op tot zijn machtigste en meest glorieuze positie ooit. Zoals auteur Ted Noel het beschrijft:

Babylon was een plaats van wonderen waarvan de Griekse historicus Herodotus zei dat het "elke stad in de bekende wereld in pracht en praal overtrof". In de drieënveertig jaar van zijn heerschappij ging Nebukadnezar door met het bouwen van kostbare bouwwerken. Hij breidde de stad enorm uit en bouwde kilometerslange muren. Archeologen hebben indrukwekkende paleizen, tempels en standbeelden gevonden. De straten waren geplaveid met asfalt en de muren waren bedekt met prachtig houtsnijwerk. Hij bouwde hangende tuinen die tot één van de zeven wereldwonderen behoorden.

- Noel, Ted, *A Primer on the Book of Daniël*, (Eugene, OR: Wipf and Stock Publishers, 2009), blz. 40

Archeologen hebben enkele dingen opgegraven die Nebukadnezar had gebouwd, en het blijkt dat Herodotus niet overdreef. De stad van Nebukadnezar was vol van pracht. Het lijkt er echter op dat de koning deze grote prestaties naar zijn hoofd liet stijgen, dus stuurde God een droom om zijn aandacht te trekken.

Daniël 4:23-26

Dat nu de koning een wachter, namelijk een heilige, heeft zien neerdalen uit de hemel, die zei: Houw deze boom om, vernietig hem, maar laat de stam met zijn wortels in de aarde, en wel in een ijzeren en bronzen band, in het jonge gras van het veld; laat hem bevochtigd worden door de dauw van de hemel en laat zijn deel met de dieren van het veld zijn, totdat er zeven tijden over hem voorbij zijn gegaan – dit is de uitleg ervan, o koning, en het is een besluit van de Allerhoogste dat mijn heer de koning overkomt: Men zal u namelijk uit de mensenwereld verstoten, en u zult uw verblijf hebben bij de dieren van het veld. Men zal u gras te eten geven, zoals aan runderen, en u zult bevochtigd worden door de dauw van de hemel. Zeven tijden zullen over u voorbijgaan, totdat u erkent dat de Allerhoogste Heerser is over het koningschap van de mensen en dat geeft aan wie Hij wil. Dat er ook gezegd is dat men de stam met de wortels van de boom moest laten staan – uw koningschap zal bestendig zijn nadat u erkend zult hebben dat de God van de hemel de Heerser is.

De boom geeft aan hoe glorieus de koning was, maar hier lezen we dat hij zal worden gedwongen om "gras te eten als een rund". Dit is geen glorieus toestand, en we zien dat ook terug bij de uitdrukking in andere geschriften:

Psalm 106:20

Zij ruilden hun Eer in voor het evenbeeld van een rund, dat gras eet.

Dit is passende vernedering van de glorie voor iemand die zijn top tot in de hemel bouwt om naam te maken voor zichzelf, die de eer opstrijkt voor de werken van God. De koning wordt verlaagd van zijn "goddelijke" status naar de status van een dier. Hij is net zo min een echte god als een gesmolten beeld.

Daniël 4:27

Daarom, o koning, laat mijn raad u welgevallig zijn: breek met uw zonden door gerechtigheid te betrachten en met uw ongerechtigheden door genade te bewijzen aan de ellendigen. Misschien zal er dan verlenging van uw voorspoed zijn.

Dit is een veelvoorkomend profetisch advies aan de heersers van naties. Gods oordeel komt eraan omdat ze de mensen onder hun heerschappij hebben onderdrukt; maar als zij zich bekeren, kan dat oordeel worden afgewend. Hier zijn enkele voorbeelden van dezelfde boodschap die door andere profeten werden gebracht:

Jesaja 1:16-20

Was u, reinig u! Doe uw slechte daden van voor Mijn ogen weg! Houd op met kwaad doen, leer goed te doen, zoek het recht! Help de verdrukke, doe de wees recht, bepleit de rechtszaak van de weduwe! Kom nu, laten wij samen een rechtszaak voeren, zegt de HEERE (JHWH). Al ware uw zonden als scharlaken, ze zullen wit worden als sneeuw; al waren ze rood als karmozijn, ze zullen worden als witte wol. Als u gewillig bent en luistert, zult u het goede van het land eten, maar als u weigert en ongehoorzaam bent, zult u door het zwaard gegeten worden; want de mond van de HEERE (JHWH) heeft gesproken.

Ezechiël 45:9

Zo zegt de Heere HEERE (JHWH): Laat het u genoeg zijn, vorsten van Israël! Doe geweld en verwoesting weg en doe recht en gerechtigheid. Hef uw afpersingen van Mijn volk op, spreekt de Heere HEERE (JHWH).

Jeremia 5:27-29

Hun huizen zijn zo vol bedrog als een kooi vol vogels. Daarom zijn zij groot en rijk geworden, vet en vadsig. Zelfs overtreffen zij de slechtste dingen: geen rechtszaak behartigen zij, zelfs niet de rechtszaak van een wees, en toch hebben ze voorspoed, het recht van de armen laten zij niet gelden. Zou Ik vanwege deze dingen niet straffen? Spreekt de HEERE (JHWH), of op een volk als dit Mijzelf niet wreken?

In het geval van Nebukadnezar, welke "onderdrukking" voerde hij uit waarvan Daniël hem adviseerde om die te corrigeren? We weten historisch gezien niets van een bepaald beleid van Nebukadnezar dat heel onderdrukkend was in zijn koninkrijk, maar we weten wel enkele dingen over zijn karakter. In hoofdstuk 2 bedreigde hij zijn adviseurs met de dood, en hij dreigde iedereen levend te verbranden die weigerde te buigen voor het beeld dat hij in hoofdstuk 3 had gemaakt. Het is duidelijk dat hij een heethoofd kon zijn, en dat hij erg hard was tegen de mensen die tegen hem ingingen. Die hardheid kwam waarschijnlijk tot uiting in een deel van zijn nationale beleid, wat waarschijnlijk zou leiden tot onrecht en onderdrukking.

Daniël 4:28-32

Dit alles overkwam koning Nebukadnezar. Na verloop van twaalf maanden was hij aan het wandelen op het dak van het koninklijk paleis van Babel. De koning nam het woord en zei: Is dit niet het grote Babel, dat ik als een huis voor het koninkrijk gebouwd heb, door mijn sterke macht en ter ere van mijn majesteit? Dit woord was nog in de mond van de koning of er klonk een stem vanuit de hemel: U, koning Nebukadnezar, wordt aangezegd: Het koningschap is van u weggegaan! Men zal u uit de mensenwereld verstoten en u zult uw verblijf hebben bij de dieren van het veld. Men zal u gras te eten geven zoals aan de runderen, en er zullen zeven tijden over u voorbijgaan, totdat u erkent dat de Allerhoogste Heerser is over het koningschap van de mensen en dat geeft aan wie Hij wil.

De woorden van Nebukadnezar zijn om verschillende redenen opvallend. "door mijn sterke macht" is natuurlijk het meest veelzeggende deel van de opschepperij van Nebukadnezar. Hij geloofde dat hij speciaal was; dat hij zijn koninklijke positie op unieke wijze had verdiend, vanwege zijn grote macht en zijn geweldige daden. De belangrijkste les die God hem ging leren, is dat hij gewoon een mens is zoals ieder ander, en dat hij alleen dankzij de gunst van God iets heeft om over op te scheppen.

Het andere interessante stuk van de opschepperij van Nebukadnezar is dat hij zegt dat Babylon werd gebouwd "als een huis voor het koninkrijk ..., door mijn sterke macht en ter ere van mijn majesteit." Nebukadnezar was erg religieus, en hij bouwde veel dingen tot eer en roem van de goden van Babylon.

Dit is de reden waarom de tempels werden gebouwd: ze waren de "verblijfplaatsen" voor de goden, en hun weelderige inrichting was aanwezig om de goden te vereren. Hier geeft Nebukadnezar toe dat zijn verfraaiing van de stad niet alleen was om de goden te vereren, maar ook zichzelf.

Hoewel de individuele projecten in de stad tot roem van de individuele goden konden dienen, was het geheel van de projecten in de stad tot roem van de koning. In feite weten we uit archeologische vondsten dat de koning zo toegewijd was aan deze zelfverheerlijgingsprojecten dat hij de stenen die in de hele stad voor de bouw werden gebruikt, met zijn eigen naam liet bestempelen.

(Bryan Windle, "Nebukadnezar: An Archaeological Biography", Bible Archaeology Report, 17 oktober 2019, biblearchaeologyreport.com).

Hij verhief zichzelf alsof hij God was. Maar God toonde hem de werkelijke situatie; de koning was helemaal geen god.

Daniël 4:33

Op hetzelfde ogenblik werd dat woord over Nebukadnezar voltrokken. Hij werd uit de mensenwereld verstoten, hij at gras zoals runderen, en zijn lichaam werd bevochtigd door de dauw van de hemel, totdat zijn haar zo lang werd als de veren van arenden en zijn nagels als die van vogels.

Dit is een ongebruikelijke straf die Nebukadnezar werd opgelegd, en het lijkt erop dat hij een bepaalde les moest leren. Niet alleen werd hem getoond dat hij geen god was, maar hij leerde ook iets over het mens-zijn; dat zijn tijd op aarde, net zoals bij een dier, beperkt is, en dat alle roem die hij voor zichzelf had vergaard niet zou blijven bestaan. Andere Bijbelgedeelten onderwijzen dezelfde les:

Prediker 3:18-20

Wat de mensenkinderen betreft, zei ik in mijn hart dat God hen zal toetsen, en dat zij zullen inzien dat zij voor zichzelf als de dieren zijn. Want wat de mensenkinderen overkomt, overkomt ook de dieren. Hun overkomt een en hetzelfde. Zoals de een sterft, zo sterft de ander, en zij hebben alle een en dezelfde adem. De mensen hebben niets voor op de dieren, want alles is vluchtig. Zij gaan allen naar één plaats: zij zijn allen uit het stof en zij keren allen terug tot het stof.

Psalm 49:17-21

Wees niet bevreesd, wanneer een man rijk wordt, wanneer de eer van zijn huis groot wordt, want bij zijn sterven zal hij niets van dat alles meenemen, zijn eer zal hem in het graf niet nadalen. Al prijst hij zich in zijn leven gelukkig, al looft men u, omdat u zichzelf te goed doet, toch zal hij komen tot het geslacht van zijn vaderen; voor altijd zullen zij het licht niet zien. De mens, die wel in aanzien is, maar geen inzicht heeft, wordt gelijk aan de dieren, die vergaan

Heeft de koning van deze ervaring geleerd? Is de les van God tot hem doorgedrongen? Het lijkt wel op:

Daniël 4:34-35

Na verloop van die dagen sloeg ik, Nebukadnezar, mijn ogen op naar de hemel, want mijn verstand kwam in mij terug, en ik loofde de Allerhoogste en prees en verheerlijkte Hem Die eeuwig leeft. Zijn heerschappij is immers een eeuwige heerschappij, en Zijn Koninkrijk is van generatie op generatie. Al de bewoners van de aarde worden als niets geacht. Hij doet naar Zijn wil met de legermacht in de hemel en de bewoners van de aarde. Er is niemand die Zijn hand kan wegslaan of tegen Hem kan zeggen: Wat doet U?

Nebukadnezar erkent eindelijk de soevereiniteit van God; dat God de leiding heeft. Zijn woorden weerklinken die van de Psalmen:

Psalm 135:5-6

Want ik weet: de HEERE (JHWH) is groot; onze Heere gaat alle goden te boven. Al wat de HEERE (JHWH) behaagt, doet Hij, in de hemel en op de aarde, in de zeeën en alle diepe wateren.

Deze formulering doet ons ook denken aan het gebed van Jesjoea, in Mattheüs 6:

Mattheüs 6:10

Uw Koninkrijk kome. Uw wil geschiede, zoals in de hemel zo ook op de aarde.

Nadat Nebukadnezar zijn lesje heeft geleerd en erkende dat zijn koninkrijk uiteindelijk aan God toebehoort, gaat het laatste deel van de droom in vervulling en krijgt de koning zijn koninkrijk terug:

Daniël 4:36-37

Op datzelfde tijdstip kwam mijn verstand weer in mij terug. Ook kwamen, tot eer van mijn koninkrijk, mijn majesteit en mijn waardigheid weer op mij terug. Mijn raadsliden en machthebbers maakten hun opwachting bij mij. Ik ben in mijn koningschap hersteld. Mij werd zelfs uitzonderlijke grootheid verleend. Ik, Nebukadnezar, prijs, roem en verheerlijk nu de Hemelkoning, omdat al Zijn daden waarheid zijn en Zijn paden gerechtigheid: Hij is in staat te vernederen wie in hoogmoed hun weg gaan.

Nu klinken de woorden van de koning als de woorden van een profeet of een apostel:

Jesaja 2:11-12

De hoogmoedige ogen van de mensen zullen neergeslagen worden, en de trots van de mannen zal neergebogen worden. Alleen de HEERE (JHWH) zal op die dag hoogverheven zijn. Want de dag van de HEERE (JHWH) van de legermachten zal zijn tegen al wie hoogmoedig en trots is, tegen al wie zich verheft, opdat hij vernederd zal worden;

Jakobus 4:13-17

En nu dan u die zegt: Wij zullen vandaag of morgen naar die en die stad reizen, en daar een jaar doorbrengen en handeldrijven en winst maken, u, die niet weet wat er morgen gebeuren zal, want hoe is uw leven? Het is immers een damp, die voor een korte tijd verschijnt en daarna verdwijnt. In plaats daarvan zou u moeten zeggen: Als de Heere wil en wij leven, dan zullen wij dit of dat doen. Maar nu roemt u in uw hoogmoed. Al zulk soort roem is slecht. Wie dan weet goed te doen, en het niet doet, voor hem is het zonde.

Dus na het ontvangen van de dromen en de interpretaties van God, nadat hij God op wonderbaarlijke wijze zijn trouwe dienaren had zien beschermen tegen een oplaaiend vuur, en nadat God hem had vernederd tot de status van een dier, realiseert Nebukadnezar zich eindelijk dat God de leiding heeft. Hij ziet dat de God van Daniël groter is dan de goden van Babylon, en vooral dat God groter is dan de koning zelf. Ook al was Nebukadnezar in alle opzichten de koning van de wereld, God was de ware Koning. Nebukadnezar had zijn positie alleen dankzij de toestemming van God.

Macht en Trots

Wat kunnen we leren van dit verhaal in Daniël 4? Dit hoofdstuk benadrukt dat God soeverein is; Hij is groter dan de grootste koningen die ooit hebben geleefd. We kunnen hieruit twee lessen trekken. Ten eerste kunnen we troost putten uit de wetenschap dat ongeacht hoe machtig of hoe slecht een mens of groep mensen ook is, God goed is en boven hen staat. Zoals Jesjoea zei:

Mattheüs 10:26-31

Wees dus niet bevreesd voor hen, want er is niets bedekt wat niet geopenbaard zal worden, en er is niets verborgen wat niet bekend zal worden. Wat Ik u zeg in het duister, zeg het in het licht; en wat u hoort in het oor, predik dat op de daken. En **wees niet bevreesd voor hen die het lichaam doden en de ziel niet kunnen doden**, maar wees veeleer bevreesd voor Hem Die zowel ziel als lichaam te gronde kan richten in de hel. Worden niet twee musjes voor een penninkje verkocht? En niet een van die zal op de aarde vallen buiten uw Vader om. En ook de haren van uw hoofd zijn alle geteld. Wees dus niet bevreesd, u gaat veel musjes te boven.

We kunnen er zeker van zijn dat God alles onder controle heeft en dat alles werkelijk in Zijn handen ligt. We kunnen God dienen met de volle zekerheid dat als we Hem trouw zijn, Hij ook trouw zal zijn aan ons (zie Mattheüs 10:32-33).

De tweede les die we uit dit verhaal kunnen halen, heeft te maken met onze eigen trots, onze eigen houding ten opzichte van God. Zeer weinigen onder ons zullen ooit in een positie verkeren zoals Nebukadnezar, waar we gezag hebben over een groot deel van de bekende wereld. Maar we kunnen nog steeds leren van de fout van Nebukadnezar; als God groter was dan Nebukadnezar, dan is Hij ook groter dan wij. We moeten niet pronken met onze prestaties alsof we ze volledig door onze eigen inspanningen hebben verkregen. We moeten erkennen dat we door de gunst van God onze gezondheid, fysieke kracht, ons intellect en de adem in onze longen hebben verkregen, die ons in staat stelt om überhaupt ook maar iets te kunnen doen. Zoals Mozes zei:

Deuteronomium 8:17-18

en dat u dan niet in uw hart zegt: Mijn eigen kracht en de macht van mijn hand heeft dit vermogen voor mij verworven. Maar u moet de HEERE (JHWH), uw God, in gedachten houden, dat Hij het is Die u kracht geeft om vermogen te verwerven, opdat Hij Zijn verbond zou bevestigen, dat Hij onder ede met uw vadersen gesloten heeft, zoals het op deze dag nog is.

Dit verhaal leert ons dus niet alleen om niet bang te zijn voor degenen die grote macht lijken te hebben, maar ook om nederig en dankbaar te zijn voor de macht en middelen die we bezitten. God is degene aan wie alle macht werkelijk toebehoort, dus welke macht we ook bezitten, we zouden die voor Gods doeleinden moeten inzetten.

In het volgende studie in deze serie zullen we Daniël 5 gaan onderzoeken. We hopen je daar weer te zien.

We hopen dat je van dit onderwijs hebt genoten. En vergeet niet om alles te onderzoeken.

Sjalom, dat Jahweh u mag zegenen in uw wandel in het volledige Woord van God.

Voor meer informatie of andere studies, verwijzen wij je naar onze website www.testeverything.net

EMAIL: Info@119ministries.com (USA); info@119ministries.nl

FACEBOOK: www.facebook.com/119Ministries; www.facebook.com/119ministriesnederland

WEBSITE: www.TestEverything.net & www.119ministries.nl

TWITTER: www.twitter.com/119Ministries# (USA)